

Polityka otwartego dostępu do publikacji naukowych i danych badawczych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu

Dążąc do zapewnienia wszystkim otwartego i nieograniczonego dostępu do wiedzy, a także uwzględniając możliwości stwarzane przez rozwój technologii cyfrowych i korzyści wynikające ze współpracy naukowej i badawczej oraz kierując się zasadami transparentności, wprowadza się na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu, zwanym dalej „Uniwersytetem”, politykę otwartego dostępu do publikacji naukowych i danych badawczych, zwaną dalej „Polityką”.

§ 1

Użyte w zarządzeniu określenia oznaczają:

- 1) **publikacja**:
 - a) publikacje w czasopismach naukowych,
 - b) publikacje w recenzowanych materiałach z konferencji,
 - c) monografie naukowe oraz rozdziały w monografiach naukowych,
 - d) inne utwory naukowe;
- 2) **dane badawcze** – dane zebrane, przetworzone lub wytworzone jako materiał do interpretacji, pomiarów i ewaluacji w ramach realizowanych badań oraz prac naukowych i rozwojowych prowadzonych na Uniwersytecie;
- 3) **preprint** – wersję publikacji przed recenzją i oficjalnym upowszechnieniem przez wydawcę;
- 4) **postprint** – zrecenzowaną ostateczną wersję publikacji, oczekującą na upowszechnienie przez wydawcę.

§ 2

1. Polityka dotyczy pracowników, doktorantów i studentów Uniwersytetu, a także innych osób, z którymi Uniwersytet zawarł umowy przewidujące zastosowanie Polityki, z tym że:
 - 1) w stosunku do pracowników Uniwersytetu i innych osób, z którymi Uniwersytet zawarł stosowne umowy – polityka ma zastosowanie do publikacji i danych badawczych powstałych w ramach wykonywania obowiązków pracowniczych;
 - 2) w stosunku do doktorantów i studentów Polityka ma zastosowanie do publikacji i danych badawczych powstałych w toku kształcenia.
2. Polityka ma zastosowanie w szczególności do publikacji i danych badawczych powstałych w efekcie finansowania badań czy prac naukowych ze środków publicznych, w których w afiliacji wskazano Uniwersytet.
3. Polityka nie narusza obowiązków wynikających z przepisów regulujących prawa autorskie, prawa pokrewne i prawa własności przemysłowej, postanowień Regulaminu zarządzania własnością intelektualną oraz zasad komercjalizacji obowiązujących na Uniwersytecie oraz zobowiązań autorów do upowszechniania wyników prac naukowych, w szczególności możliwości złożenia wniosku o udzielenie patentu na wynalazek opisany w publikacji.

§ 3

1. Czasopisma, których wydawcą jest Uniwersytet upowszechnia się w modelu otwartego dostępu na platformie apcz.umk.pl w oparciu o licencje Creative Commons.
2. Pracownicy, doktoranci, studenci oraz inne osoby, o których mowa w § 2 ust. 1 są zobowiązani do podejmowania działań na rzecz zapewnienia otwartego dostępu, na licencji Creative Commons, do pełnej wersji publikacji i danych badawczych swojego autorstwa lub powstałych we współpracy poprzez:
 - 1) zdeponowanie w Repozytorium Uniwersytetu Mikołaja Kopernika elektronicznej wersji publikacji w postaci preprintu, postprintu, ostatecznej wersji wydawniczej lub innej dopuszczonej przez wydawcę, tzw. „zielona droga”;
 - 2) upowszechnienie publikacji w otwartych, recenzowanych czasopismach i książkach naukowych, tzw. „złota droga”, lub zapewnienie otwartego dostępu do publikacji oraz zdeponowanie jej w Repozytorium Uniwersytetu Mikołaja Kopernika;
 - 3) zdeponowanie w postaci elektronicznej zbiorów danych badawczych w Repozytorium Danych Badawczych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, tzw. „zielona droga”.

§ 4

1. Upowszechnienie danych badawczych powinno nastąpić niezwłocznie po zakończeniu badań oraz prac naukowych.
2. Upowszechnienie publikacji powinno nastąpić niezwłocznie po jej opublikowaniu.

§ 5

1. Realizacja zobowiązań, o których mowa w § 2 umożliwia każdemu zainteresowanemu korzystanie z nieodpłatnego dostępu do publikacji i do danych badawczych w dowolnym czasie i miejscu, bez ograniczeń technicznych.
2. Otwarty dostęp do publikacji i danych badawczych jest realizowany na podstawie licencji niewyłącznych do tych materiałów, udzielanych Uniwersytetowi przez deponentów.

§ 6

Dopuszcza się ograniczenie przez autora lub autorów publikacji i danych badawczych zakresu korzystania z nich poprzez wskazanie kategorii osób, uprawnionych do korzystania.

§ 7

1. Zobowiązuje się pracowników, doktorantów, studentów Uniwersytetu oraz inne osoby, o których mowa w § 2 ust. 1, do podjęcia działań w celu realizacji zobowiązań, o których mowa w § 3 ust. 2 pkt 1 i 2 poprzez porozumienia:
 - 1) z wydawcami, w tym poprzez udzielanie odpowiednich licencji, np. licencji niewyłącznych nie zawierających klauzul uniemożliwiających wykonanie tych zobowiązań;
 - 2) współautorami publikacji naukowych, twórcami oryginałów w przypadku tłumaczeń oraz innymi użytkownikami publikacji, np. organizatorami konferencji naukowych;
 - 3) współtwórcami danych badawczych.
2. Zobowiązuje się pracowników, doktorantów, studentów Uniwersytetu oraz inne osoby, o których mowa w § 2 ust. 1, do podjęcia działań w celu realizacji zobowiązań, o których mowa w § 3 ust. 2 pkt. 3 poprzez:
 - 1) opracowanie planu zarządzania danymi badawczymi, obejmującego ustalenie zasad zarządzania danymi badawczymi w trakcie i po zakończeniu realizacji prac naukowo-badawczych, w tym zdefiniowaniu gromadzonych danych badawczych oraz procedur ich archiwizacji i udostępniania;

- 2) zawarcie stosownych porozumień z współtwórcami danych badawczych lub członkami zespołów i konsorcjów badawczych umożliwiającymi publiczne udostępnienie danych badawczych zgodnie z zasadami FAIR oraz udzielenie stosownych licencji.

§ 8

Polityka ma zastosowanie do publikacji i danych badawczych powstałych od 2020 roku.

§ 9

Rektor powołuje pełnomocnika ds. otwartego dostępu do publikacji naukowych i danych badawczych, zwanego dalej „Pełnomocnikiem”.

§ 10

Do zadań Pełnomocnika należy:

- 1) informowanie społeczności akademickiej o polityce otwartego dostępu do publikacji naukowych i danych badawczych poprzez organizowanie szkoleń dotyczących otwartego dostępu i działań pokrewnych;
- 2) koordynowanie prac związanych z tworzeniem, utrzymywaniem i rozwojem infrastruktury otwartego dostępu Uniwersytetu;
- 3) koordynowanie wdrażania instytucjonalnej polityki otwartego dostępu do publikacji naukowych i danych badawczych;
- 4) przedstawianie rektorowi rocznego raportu na temat realizacji polityki otwartego dostępu do publikacji naukowych i danych badawczych;
- 5) składanie właściwym podmiotom sprawozdań z zakresu realizacji polityki otwartego dostępu do publikacji naukowych i danych badawczych.

§ 11

1. Pomocy w deponowaniu publikacji w Repozytorium Uniwersytetu Mikołaja Kopernika i w Repozytorium Danych Badawczych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika udzielają pełnomocnik rektora ds. polityki otwartego dostępu oraz pracownicy Oddziału Informacji Biblioteki Uniwersyteckiej.
2. Pomocy w przygotowaniu planów zarządzania danymi udzielają pracownicy Oddziału Informacji Biblioteki Uniwersyteckiej.